

Bredballe Alderdomshjem

af Anna Mikkelsen

Bredballe Lokalhistoriske Forening
2003

Forord

For nogle år siden faldt der en bemærkning om, hvorfor jeg ikke skrev en beretning om Bredballe Alderdomshjem. Måske syntes jeg, at den korte tid jeg var der, næppe kunne fylde et årshæfte. Men jeg fulgte alligevel opfordringen. Her er så en helt personlig tidsbeskrivelse efter hukommelsen. Jeg er sikker på, at det personale, der siden hen har været ansat på Bredballehus, har meget at tilføje til stedet. Sjovt at trække disse gamle minder frem af min egen historie. Jeg kan da kun opfordre andre til at gøre ligeså.

Oktober 2003

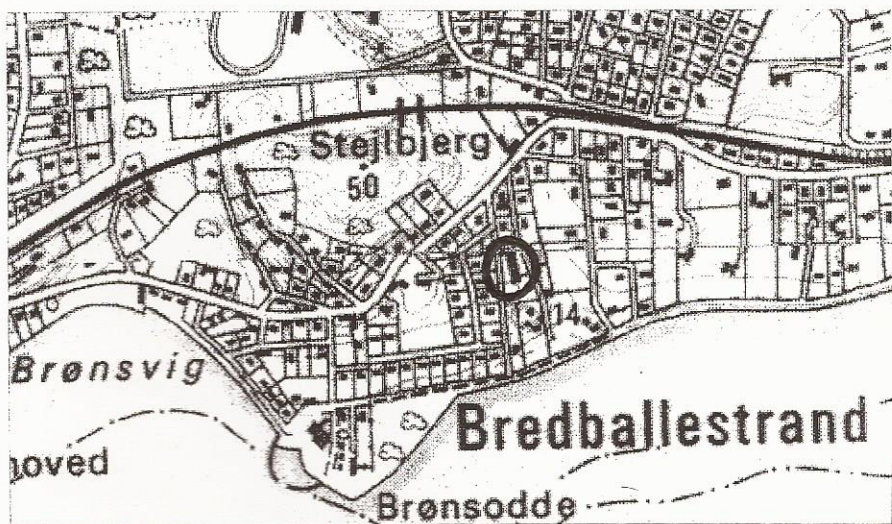
Anna Mikkelsen

Foreningens skrifter:

1. *Kære Jakob og Karen !, 1996*
2. *Bredballe Kirke 1907-1997, 1997*
3. *Fiskeriet ved Bredballe Strand, 1998*
4. *Bredballe Centralskole, 1999*
5. *A. Ustrups Baadebyggeri, 2000*
6. *William Jansens Værft 1956-1962, 2001*
7. *Bredballe Mølle, 2002*
8. *Bredballe Alderdomshjem, 2003*

Bredballe Lokalhistoriske Forening har arkiv på Hældagerskolen og kan kontaktes gennem bestyrelsen:

<i>Bent Mikkelsen,</i>	<i>tlf. 7581 5516</i>
<i>Birgit Johansen,</i>	<i>tlf. 7581 5699</i>
<i>Kurt Meiner Hansen,</i>	<i>tlf. 7581 6126</i>
<i>Mogens Jacobsen,</i>	<i>tlf. 7581 5821</i>
<i>Helle Christensen,</i>	<i>tlf. 7581 5965</i>

Geodetisk kort fra 1970 med alderdomshjemmet markeret

Betragtninger og tilbageblik

Som man ser det i dag ligner det et alderdomshjem, som man byggede det i halvtredserne. I forhold til moderne plejehjem er der ikke rigtig nogen sammenligning. Men klientellet er nok også ganske anderledes. Beboerne var dengang ikke særlig plejekrævende. Enhver kunne passe sin personlige, daglige pleje. Hermed tænker jeg på personlig hygiejne. Grunden til et menneske ønskede at afslutte sin tid på et alderdomshjem, kunne være småkavanker så som dårligt syn, hørelse eller almindelig nedslidning af bevægeapparatet.

Naturligvis syntes jeg som 16 årig, at beboerne var "gamle". Derfor var det en daglig glæde at hjælpe med alt, hvad de bad mig om. Der blev ikke skelet til, om der var tid til det ene og det andet. Stuepigen stod til tjeneste og enhver handling afsluttedes med et smil. Smilet var for mit vedkommende næsten altid velment og ærligt. Til gengæld blev jeg også mødt med stor venlighed og næsten med omsorg. Måske fordi jeg var kommet helt ovre fra Sjælland, og havde mine forældre der.

Jeg havde en ugentlig frifermiddag og derforuden fri hver anden weekend fra lørdag middag. Selvom jeg havde fri, spiste jeg med ved måltiderne. Den eneste forskel var, at jeg ikke havde min lyseblå kjole og det hvide forklæde på. Og så gik jeg fra bordet med tomme hænder. Det var ikke af lyst, men det lå i luften, at sådan skulle det være.

Ankomsten

Det var en varm sommerdag. Afskeden i Sorø med mine forældre sad endnu i mig som en sørgmodig følelse, da toget standsede i Vejle. Jeg så for mig min mors bekymrede øjne oven i købet med tårer og fars varme ha' det godt udtryk.

På Vejle banegård 3. juli 1957 blev jeg hentet af Annelise, som allerede havde tiltrådt stillingen som bestyrerinde på Bredballe alderdomshjem.

Vi kendte hinanden. Vi havde skrevet sammen, siden hun forlod præstegården i Munke-Bjergby, hvor hun fem år tidligere havde været "ung pige".

Nu var vi så på vej ind i et nyt afsnit sammen. Hun som bestyrerinde og jeg som stuepige på et splinternyt alderdomshjem. Hun havde erfaring med gamle mennesker, det havde jeg ikke.

Mit første møde med Bredballe Strand og turen dertil på Annelises grå Vespa, var betagende. Turen langs Vejle fjord og den lille fiskerby, var meget fremmedartet for mig i forhold til Midtsjælland. Der lå fiskerbåde i vigen, og ved Albuen var badestranden myldrende fuld.

I Bredballe var flagene hejst. Annelise var ved at bilde mig ind, at det var for min skyld, - måske troede jeg næsten på det. I hvert fald følte jeg mig meget betydningsfuld i forhold til den kommende opgave.

Senere viste det sig, at min kommende svigermor Ella Mikkelsen på "Gyvelhøj" fyldte 50 år på denne dag.

Da vi nærmede os Tagesvej, stoppede vi et øjeblik og kiggede ned over marken, hvor den flotte nye bygning knejste. Hele William Andersen-kvarteret var dengang en stor og bølgende kornmark, hvor Wittrups stråtekte sommerbolig dannede baggrund for marken og forgrund for fjorden.

Bestyrerinde, frk. Annelise Juul

Kokkepigen

Ravjyske Rigmor tog imod os i døren. Hun havde også været der i nogle dage inden jeg kom og været med til at modtage de første beboere.

Rigmor stammede fra Esbjerg egnen, Annelise fra Vendsyssel og jeg fra Midtsjælland. Rigmor og Annelise havde arbejdet sammen på et plejehjem ved Resenbro. De var 10 år ældre end jeg og derfor dem, der bestemte mange ting. Rigmor var praktisk og dygtig til alt vedrørende madlavning og baging. Vi boede alle tre i tagetagen mod nord for enden af gangen. Enden var delt op i bestyrerindens lejlighed til højre og pigegangen til venstre. Rigmor havde værelse 1 og jeg nr. 2. Det tredje stod tomt, indtil der blev ansat en stuepige mere.

Hornstrup Kommunes nye Alderdomshjem

Allerede 12. marts 1950 modtog sognerådet et brev fra Lrs. Heden, København, som på sin mors, fru Jørga Andersens vegne vederlagsfrit tilbød en nærmere anvist del af hendes ejendom til fri disposition for kommunen under forudsætning af, at man kunne tiltræde planen, herunder også ønsket om opførelse af et alderdomshjem på grunden.

Efter besigtigelse af grunden opnåedes ikke flertal i sognerådet, og der blev takket nej.

Allerede 18. juni samme år forelå et nyt tilbud fra fru Andersen. Nemlig en sparekassebog på 5000 kr. med tilskrevne renter, som kunne hæves af sognerådet, når opførelsen af et alderdomshjem var påbegyndt. Denne gave blev modtaget med tak til fru Jørga Andersen.

Ejendommen "Sommersted" blev købt

18. juni 1952 vedtog sognerådet, at kommunens alderdomshjem skulle ligge ved Bredballe Strand. Og opføres på en 4000 kvadratmeter stor grund mellem Strandvejen og fjorden ved Tagesvej umiddelbart syd for Stejlbjerg i Bredballe. Arealet incl. ejendom kostede 32.000 kr.

Arkitekt Einar Mikkelsen blev anmodet om at udarbejde tegningerne.

Disse blev godkendt 24. august 1953. For at kunne være klar til at gå i gang, så snart statslånsbevillingen forelå, blev der holdt licitation.

Byggearbejdet blev overdraget til følgende håndværksmestre:

Murerarbejdet: Th. Christensen, Hornstrup

Tømrer- og snedkerarbejdet: Johs. Nielsen, Bredballe

Malerarbejdet: Søren Hansen, Bredballe

Smedearbejdet: Karl Johan Bertelsen, Bredballe

Blikkenslagerarbejdet: Jan Ojzyk, Vejle
Vand og sanitet: Peter Jensen, Bredballe Strand
Centralvarme: Carl Hansen & Søn, Vejle
Elektrikerarbejdet: Robert Dahl, Bredballe
Farvesætning: Kunstmaler Emil A. Schou

27. marts 1956 forelå ministeriets tilsagn om statslån
9. april kom materialebevillingen
4. maj det første spadestik
2. juli grundstenen nedlagt
15. august bygningen rejst
Juli 1957 flyttede de første beboere ind
31. juli 1957 indvielse af Alderdomshjemmet.

Denne dag er den største dag i sognets historie i den sidste menneskealder

Således lød indledningen til sognerådsformand, gårdejer Søren Christensens tale ved indvielsen. Han fortsatte: Det er nu vort håb, at det nye alderdomshjem må blive så godt, at det kan erstatte beboernes tidligere hjem, og jeg byder velkommen til arbejdet her.

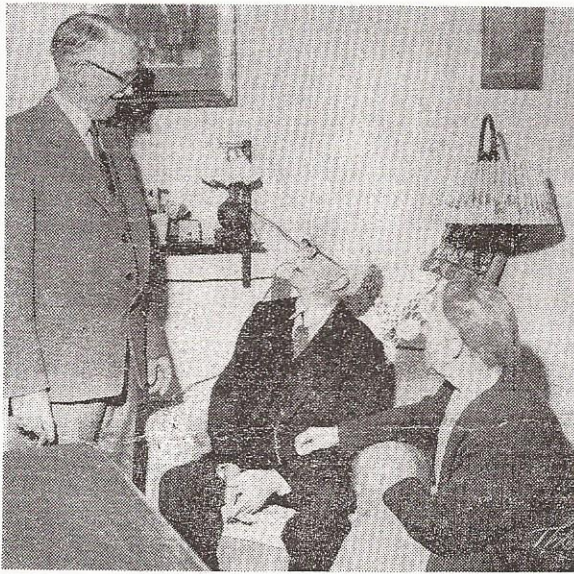
Amtmand Wamberg talte om fordele og ulemper ved at være forstadskommune. Hornstrup kommune er blevet en attraktion rigere og har i forvejen flair for at tiltrække de store skatteydere. Det vil nok fortsætte i fremtiden.

Fhv. pantefoged Harry Rasmussen, Bredballe Strand, sagde: Det er en voldsom omstilling for de gamle at komme på alderdomshjem og forlade det hjem, som har været deres i en menneskealder. Et alderdomshjem kan drives på mange måder. Man har set eksempler på, at det kan drives som børnehjem, opdragelsesanstalt eller et hjem for mennesker på gravens rand. Jeg tror, man vil finde frem til den rigtige form - skabe et godt hjem for ældre medborgere, der har fortjent en lys livsaften.

Socialinspektør Black, Vejle: Et lands kultur kendes på den sociale standard for børnene, de gamle og de syge. Med dette byggeri er standarden højnet i sognet.

Fisker Frederik Hansen gratulerede med den fuldførte opgave.

Kommunekasserer Hans Bundgaard redegjorde for økonomien og byggeudgifterne, der andrager ca. 425.000 kr. Tilføjede at det kommende kommunekontor ønskeligt blev placeret i Hornstrup. Det måtte Bredballe finde sig i!

Ved indvielsen kom et af sognerådsmedlemmerne, vejmand Morten Mortensen, på besøg hos Jens Hansen og frue. Her sludrer de om gamle dage og det nye alderdomshjem

Et rigtigt hjem

Arkitekt E. Mikkelsen, Bredballe Strand, udtrykte taknemlighed over at have fået overdraget opgaven. Han takkede Kunstmaler Emil A. Skou, Bredballe, for råd og vejledning med hensyn til farvesammensætningen. Når man bygger, sætter man sig et minde, og samtidig får man minder. Jeg har været glad for at bygge alderdomshjemmet her.

Bestyrerinde frk. Annelise Juul takkede sognerådet: Tak fordi I valgte mig trods min unge alder. Jeg tror, jeg bliver glad for at være her, og det er mit håb, at glæden må blive gensidig. Det skal være mit mål at skabe et hjem for de gamle, hvor de kan finde tryghed og fred. Vi skal prøve at være gode mod hinanden. Det skal være et rigtigt hjem.

Robert Dahl takkede på håndværkernes vegne og socialudvalgsformanden, vejmand Morten Mortensen, takkede for gaver, blomster og talere. Flaget, der vadede over bygningen, var skænket af fru Kathrine Didrichsen, Bredballe Strand. De handlende i Bredballe havde skænket to store sølvstager og en figur i kgl. porcelæn.

To af de unge piger havde forfattet en sang til lejligheden. Til slut sang alle: "I Danmark er jeg født".

jh/kc

Vejle, den 21. maj 1959.

Indberetning i henhold til amtets skrivelse af 8. maj 1959.Journal nr. V 20/59.

A.	Belysning	1.962,74 kr.
	Brændsel	8.643,90 -
	Forplejning	25.939,79 -
	Inventar og beklædning	5.607,58 -
	Lønninger	15.930,00 -
	Rengøring	167,25 -
	Vask	-
	Medicin	1.676,03 -
	Div. refusionsberettigede udg.	1.351,95 -
B.	Forsikringer	272,75 -
	Vedligeholdelse	4.201,57 -
	Skatter	-
	Forrentning	18.678,49 -
	Afskrivning (ca. 4 %)	17.354,52 -
		<hr/>
		100.786,57 kr.
	Driftstilskud	+ 14.487,00 -
		<hr/>
		<u>86.299,57 kr.</u>

Antal forplejningsdage

7.692

Gennemsnitsudgift pr. dag

11,22 kr. (fuld)

P. s. v.

Til bestyrelsen til behørig undersøgelse.

Med venlig hilsen

J. Hermann

Vejle amt

Vejle.

Som årene gik

Beskrivelse af de følgende år har været muligt i store træk, ved hjælp af oplysninger fra de personer der efterfølgende var ansat på Bredballehus.

Frk. Juul var bestyrerinde i 7 år. Ægteskab og småbørn krydrede kun hverdagen for de ældre. Om formiddagen sås ikke sjældent en reservebedstefar trille med barnevogn ad Tagesvej. Barselsorlov blev afholdt, imens plejen og omsorgen af beboere, mand og børn nærmest blev ligeligt fordelt. Frk. Juul blev tituleret fru Juul og ikke fru Mikkelsen.

Frk. Kirkegaard afløste Annelise som bestyrerinde. Det blev 6 år.

I 1970 blev stillingen besat af Elin Kristensen. På det tidspunkt skiftede hjemmet navn fra at hedde Bredballe/Hornstrup kommunes alderdomshjem til nu at kaldes Vejle Kommunes alderdomshjem. Men for at skelne mellem de forskellige alderdomshjem ved kommunesammenlægningen, var det nødvendigt at finde en særlig og ekstra betegnelse. Det blev trods nogen modstand til "Bredballehus".

Bredballehus

Der var nu ansat 4 husassistenter, 1 kokkepige, 1 vaskekone, 1 nattevagt, 1 have-mand 8-10 timer om ugen foruden Elin. Havemanden var Egon, som var gift med Elin. På daværende tidspunkt var der stadig bopælspligt for bestyrerinden. Egon var en god hjælp for "pigerne", når det kneb med bemanningen til kaffebrøgning og underholdning i øvrigt.

25 års jubilæum

I 1982 havde alderdomshjemmet bestået i 25 år. Pudsigt nok havde Elin og Egon også sølvbryllup dette år. Så der blev festet med beboerne i stor stil.

Modernisering og ophævelse af bopligt for personale

Der blev nedlagt 3 stuer, som blev omdannet til badeværelser og toiletter. Køkkenet blev renoveret, og andre væsentlige moderniseringer blev foretaget, og ændringerne mandede ud i, at Bredballehus i disse år ændrede status til nu at være et plejehjem. Omkring 24 plejekrævende beboere krævede også andet og mere personale. Uddannede sygeplejersker og sygehjælpere i alle vagter. Således var der i 1995 omkring 34 personalestillinger. Efter sigende endog for få til det krævende arbejde og tyngden i plejen.

Elevator

En nødvendig installation i 1989.

Ny struktur i Vejle Kommune

1990 arbejdedes der i kommunen med tankerne om omstrukturering og områdedeling i plejen af ældre og syge. Det betød for Bredballe, at Bredballehus skulle nedlægges.

1. oktober 1995 rejste Elin til område 1 på Horsensvej.
Nogle beboere flyttede til Kløverhaven på Ringdam Kobbøl.

Fra november 1998 til september 1999 var der kun ca. 10 beboere tilbage.

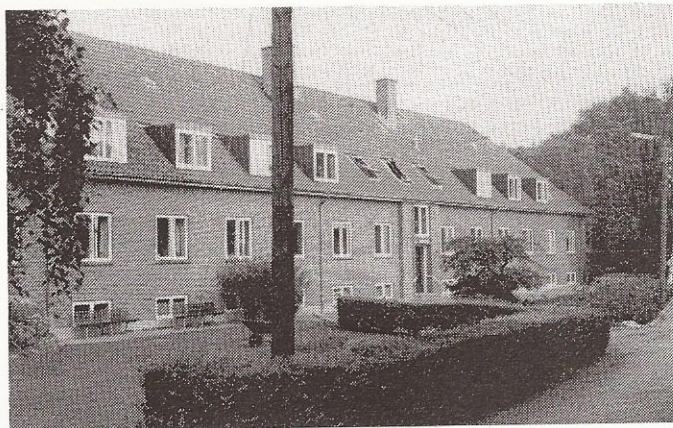
Gyda Andersen fortæller, at hun blev ansat til køkkenarbejde i 1978. Senere, da Asta Sørensen efter 25 år i vaskekælderen afsluttede, så overtog Gyda den tjans. Begge ser tilbage på gode og fornøjelige arbejdsår.

Det sidste år - indtil 1. september 1999 da alle havde forladt "Hjemmet" - vækker dog en tristhed over en lang epokes afslutning, fortæller Gyda.

Den tomme bygning

Hvad der skal være fremtiden for den gedigne bygning er uvist, men sikkert er det, at den poesi, som Fr. Palludan-Müller omtaler området med i anledning af Bredballe kirkes 50 års jubilæum, også kunne være gældende i historien om det tidligere alderdomshjem i Bredballe:

**"Paa Jyllands Kyst, ej langt fra Byen Vejle,
der for det Jyske Paradis har Ord,
på Bredden af den smukke Vejle-fjord
hvori sig stadig Kystens Bakker spejle,
mens Skib og Baad forbi paa Bølgen sejle
og give kun et flygtigt Billeds Spor."**

En subjektiv beretning om et år og et halvt på Bredballe alderdomshjem 1957

Som før omtalt var det sommer. Og jeg var sytten år. Med min skolegang i landsby-skolen og siden i Sorø Borger- og Realskole med de erfaringer det kunne give, følte jeg mig velrustet til at prøve kræfter med en begyndelse til at arbejde blandt mennesker. Troen - og troen på mig selv havde jeg med hjemmefra. "Godtroen" var jeg vel også! Måske var det en stor hjælp i visse situationer.

Alle værelser havde numre

Efterhånden som beboerne flyttede ind, blev nummeret på døren også en del af deres navn for mig.

Fru Andersen fra Hornstrup boede på nr. 5. Hun var enkefrue efter en gårdmand. Hun talte jysk, så jysk, at jeg somme tider havde svært ved at tyde hendes sprog. Men ved at forsøge mig i det jyske, fik jeg en dialog med de ældre, som morede både dem og mig. Fru Andersen kaldte mig "Anna Rose". Hun havde et smil, som om-dannede hendes ansigt til en stor rynkefugtet cirkel. De dage hvor cirklen var glattet ud vidste jeg, at hun var trist, måske længtes hun efter Hornstrup?

Skibsfører Ferdinand Rasmussen og fru Karen havde to værelser. Et mod mark/fjord siden og et mod Tagesvej. De kunne se hjem, som de sagde. Godt, at de nu var kommet ned på "hjemmet". Det var ikke nemt at klare husholdningen længere. Karen var plaget af leddegigt, og Ferdinand havde ikke været huslig. Man bli'r jo gammel, sagde Ferdinand - "Ja, mer' og minder", sagde Karen. Det var en daglig ordveksling mellem dem. De havde ingen børn. Men de var så glade for børn og unge, således kom også mange i deres hjem på Strandvejen, mens de endnu kunne bo der.

Hr. og fru Lunding var også barnløse. Det var gårdfolk fra Hornstrup. De var sirligt påklædt. Tøjet var stoppet og lappet af en kyndig fru Lunding. Jeg husker dem som et par, der var sammen om alt. De passede hinanden godt. Det var også dem, der ret hurtigt fik etableret et lille kapel i kældergaragen. Hvis en af dem fik maden i den gale hals og hostede, rejste den anden sig op og gik bagved stolen og hjalp med at løfte armene op. På den måde var de også enere.

Fru Danielsen på nr. 9 boede så fint. Hendes søn var rutebilchauffør ved Vagn Nielsens Tirsbæk Rutebiler. Han kom på besøg i den flotte uniform og nypudsede støvler næsten hver formiddag. En trofasthed og et dejligt pust til os piger. Han kunne altid fortælle et eller andet udefra.

For enden af gangen boede Frk. Nielsen. Hun var den yngste. 67 år. Hun havde alle dage boet ved stranden på Krintelsvej. Da hun oplevede, at kræfterne svigtede, besluttede hun at skrive sig op til det nye "HJEM". Jeg vil ikke være til besvær, udtalte Frk. Nielsen til Frit Folk ved indvielsen. For mig fik hun stor betydning. Hun lærte mig at sy fladsyning, og vi talte også lidt om livet.

I det hele taget befandt jeg mig så godt blandt alle disse gæve jyder. Mange af de ældre hjalp til med praktiske ting. Det blev aftalt om morgenen, når bestyrerinden gik sin morgenrunde. Der blev vist talt om mange påtrængende sager, men der var også mulighed for at ønske sig ind på en praktisk opgave. Annelise havde sans for, at det sociale og engagementet i dagligdagen havde stor betydning for den enkeltes trivsel.

*Søndag eftermiddag på altanen.
Fra venstre: Carl Mikkelsen, Rigmor, Anna og Jens Hansen.*

Rasmus gik ærinder

De handlende i Bredballe skiftedes til i en periode at levere varer. Købmand Ryborg, købmand Videbæk, Den blå købmand (senere Brøns Selvbetjening), Ejnar Hansen og Brugsen. Når vi lige manglede et eller andet, så gik Rasmus med kurven op til Ejnar Hansen eller til fiskehandleren, Harald Laursen nede på bakken overfor Den blå købmand. Det var Gudrun, der ekspederede Rasmus. Pakken var klar, når han kom. Bestyrerinden havde ringet i forvejen. Han kunne også nemt smutte op til slagter Bach eller til brødudsalget. Bager Madsen var også en mulighed

Ovenpå hvor Rasmus boede, havde snedker Andersen fra Hornstrup også sit værelse. Han var en meget korrekt mand uden et eneste hår på hovedet. Det generede ham, at Rasmus var lidt højrøstet, og tålte ikke de kraftige eder, der automatisk var indlagt i ordvalget. Karl Mikkelsen, som efter sigende havde muret det halve af det daværende Bredballe, boede også ovenpå.

Ungkarlen Christian Andersen havde været fisker. Måske en af de særlige, han gik altid med sort kasket med blank skygge. Hver søndag eftermiddag gik han til Bybæk til sin søster og drak eftermiddagskaffe. Han blev meget syg i en uges tid og døde på sin stue. Kasketten lå på hans bord. Vi vågede ved ham. Ved begravelsen var jeg med. Der var altid en af os med til begravelserne. Jeg husker, at pastor Elmelund talte så stille.

En bakke til hver

Morgenmaden blev anrettet på bakker i køkkenet og bragt rundt. Det var Rigmor, der lavede kaffen, skar brødet og kogte havregrøden. Hurtigt lærte man hver enkelt beboers morgenmenu at kende og huske den. Med eller uden fløde, sukker eller sødetablet. Rugbrød, franskrød med eller uden ost og en klat syltetøj. Det samme hver dag. Vi bankede lidt på døren, inden vi gik ind med bakken. Nogle steder lå der en lille dug ved spisestedet og måske en serviet med sølvring om. Jeg kunne aflæse et og andet ved disse små tegn. Køkkenelevatoren blev rullet op ved håndkraft. Det sparede en del løb på trappen.

Mange bar selv bakken ud i køkkenet. Men man skulle alligevel rundt og se efter på stuerne.

Rengøring

Om formiddagen blev der gjort rent. Det var nøje planlagt, hvem der skulle have støvsuget og have vasket kanten uden om de medbragte gulvtæpper. Det var få og kun mænd, der ikke havde tæppe på gulvet.

På en måde var det lettest at gøre rent hos mændene. Der var ikke så mange møbler og faktisk ingen nipsgenstande. Gulvet var frit, og det var nemt at feje og vaske. Hos de mænd der røg pipe, var der altid aske og tobakssnuller på gulvet. Glødernes spor kunne ses på stolens betræk, og enkelte steder også på det lakerede parketgulv.

Værelserne var indrettet med to skabe i væggen. Det ene til tøj og det andet skabs overraskelse var en vaskekumme med varmt- og koldt vandshaner. En gang om måneden var der badedag. Det daglige toilette foregik i skabet. Ude på gangen midtvejs deltes man om to træk og slip på hver etage. Jeg husker det ikke som noget problem. De lange gange med grønne vinylfliser var blanke og fine. De blev vasket med noget specielt. Messingrosetterne ved radiatorerne blev pudset i Brasso.

Køkkenet

Det store AGA-køkskomfur, vist en Hess model, var stedet hvor den gode daglige kost blev tilberedt. Det gav også en ekstra varmegrad i køkkenet. Hver dag bagte Rigmor to kæmpestore franskbrød. De blev rørt i Storebjørn røremaskinen. Alle ingredienserne blev hældt op i den rustfrie røreskål på slump, men Rigmor havde sikre mål. Brødene var altid ens og vellykkede. Engang, hvor jeg skulle afløse kokkepigen i en ferie, skulle jeg som før gjort, betjene Storebjørn. Jeg ville lige mærke om dejen slap, mens maskinen kørte. Min venstre hånd fik et voldsomt tryk. Lillebilen med Niels Bentsen ved rattet kørte mig til Vejle Sygehus. Heldigvis viste røntgenbillederne, at jeg slap med en lærestreg. Niels Bentsen ventede udenfor og gav mig de trøstende bemærkninger, der ikke var til mig, da bestyrerinden skulle overtage kokkepige-tjansen foruden alt det andet. Min hånd skulle i slynge i en uge. Heldigvis var der friske damer, der kunne hjælpe med kartoffelskrælning og opvask.

Opvasken

Det hvide jernporcelæn med den blå spareeg afbilledet på både kopper og tallerkner blev vasket op uden maskine. I hånden, som man sagde. Vi satte en sport i at nå rekordtid. Jeg tror, vi gjorde det lige så hurtigt, som en maskine kunne gøre det. Hastigheden blev væsentligt nedsat, når beboerne tilbød sig. Lidt træls. Udtrykket fik jeg lært i Bredballe. En sjællænder kender det ikke. Vi sagde det aldrig højt, det sociale var en vigtig del af dagligdagen.

Samvær og spisning

I spisestuen fik vi varm middagsmad klokken 12.00. Om aftenen brød og pålæg, som vi selv smurte. Den lune ret var rester fra middagsmaden. Vi sad 5-6 ved småborde og havde faste pladser undtagen bestyrerinden. Hun skiftede. De ældre var glade for den munterhed, hun kunne bidrage med. Eftermiddags- og aftenkaffe blev bragt rundt på stuerne. Men en gang om ugen, om onsdagen, var der samling ved aftenkaffen i dagligstuen. Sang og højtlesning var ugens højdepunkt. Også for mig.

I den første tid efter indvielsen, havde håndværksmestrene deres daglige gang på hjemmet. Der var liv i køkkenet ved 10-tiden, når vi holdt en kort kaffepause med en grøn Cecil eller en Broadway. Elektriker Dahl havde altid en cigarstump i munden. Hans tale var præget af fastholdelsen af stumpen. Arkitekten kom også dagligt. Han nøjedes med en cerut. Han kunne bemærke fra sit "røde palads", hvis måtter blev banket på A-hjemmets røde murhjørne. Stuepigen rødmede. I dag kan jeg undres over, at det kunne lade sig gøre, at komme til aftenkaffe hos arkitekten og frue alt imens de gamle passede sig selv og telefonen. Jeg tror, det var fru Hansen, der fik den betroede opgave at ringe til Bredballe 14, hvis der var uregelmæssigheder, mens vi var i byen, Rigmor, Annelise og Anna. Måske var denne aften begyndelsen på et varigt bekendtskab med den Mikkelsenske familie for bestyrerinden og stuepigen? Vi ægtede senere de to sønner!

Julen 1963.

Inntast.

Risengrød

Varme fiskesuppe

Øst Kaffe - kvakager

Julenften

Suppe

Andestyk

Arangstund m/ls.

Julidag.

Haus i geterand. m/ fidderd - smiltet

Stybling sley

Tringler m/ dakeren flode

2. Julidag.

Turkdellet.

Havn kurg egg.

Tringler

Mortensaften

På Mortensaften blev sognerådet inviteret til andesteg sammen med alle beboerne. En festaften med alt tilbehør. Vine, dessert og der blev budt tobak rundt. Jeg mener også at huske, at der var både cognac og likør til kaffen. Elly kogekone fra Bybæk forestod madlavningen, så Rigmor og jeg kunne hjælpes ad med serveringen. Når Elly var der, følte jeg, at intet kunne gå galt. Vi fik megen ros af sognerødderne. Viggo Jørgensen, Juelsbjerg, som jeg for nylig har talt med om den tid, husker det også som noget helt særligt.

Afslutning

Det var så oplevelsesrig en tid for mig, og jeg kunne såmænd fortsætte med at fortælle om flere af de personligheder, der var med til at gøre mit møde med sundhedsvæsenet meningsfuldt. Det blev senere til 40 år på Vejle Sygehus. Og jeg slog rod i Bredballe.

Skrevet i 2003

Anna Mikkelsen

Kilder:

Erindringens

Vejle Amts Folkeblad 1957

Frit Folk 1957

Samtaler med tidligere ansatte på alderdomshjemmet:

Annelise Mikkelsen, Gyda Hansen og Else Holm Olesen.

Materialet er venligst udlånt af Elin Kristensens familie.

Samtale med Viggo Jørgensen, tidligere "Juelsbjerg".

MØBLERNE er leveret af VEJLE MØBEL-CENTRAL

Dæmningen 37

Vagn Petersen
VEJLE

Telefon 285

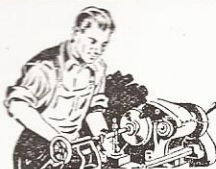

Installation af
VAND og SANITET
er leveret af

PETER JENSEN
mekaniker

Vand - Sanitet - Centralvarme
Bredballe Strand . Telefon 104

ELEKTRISKE
INSTALLATIONER
udført af
ROBERT DAHL
aut. elektrinstallatør
Bredballe Strand . Telefon 111

SMEDEARBEJDET
på alderdomshjemmet
leveret af

Karl Johan Bertelsen
smedemester

Bredballe . Telefon 51

Installation af
VARMEANLÆG og OLIEFYR
leveret af

Carl Hansen & Søn
v. Poul Hansen
Blikkenslagere . Aut. vand- og
gasmestre

Vestergade 36 . Telefon 708

TØMRER- og SNEDKERARBEJDET
udført af

Sigvald Nielsen & Søn
v. Johs. Nielsen . Kirkebakken, Bredballe
Tømrer- og snedkermester . Tlf. 67 Bredballe

MALERARBEJDET er udført af

SØREN HANSEN
malermester

Bredballe Strand . Tlf. Bredballe 50

Ordensreglement

for

HORNSTRUP

kommunes alderdomshjem

§ 1.

Alderdomshjemmet optager folkepensionister, der er så gamle, svagelige eller svækkede, at de ikke kan bo for sig selv eller anbringes i privat pleje, jfr. § 34 i lov om offentlig forsorg. Optagelse af personer, der ikke kan opnå folkepension, kan i ganske særlige tilfælde ske efter reglerne i § 54, stk. 4, i lov om folkeforsikring.

I hjemmet kan ikke optages personer, der lider af smittefarlig tuberkulose i lunger eller strubehoved, medmindre der anvises dem særlige for tuberkuløse bestemte rum, og der forinden i hvert enkelt tilfælde er forhandlet med epidemi-kommissionen om, hvilke andre forholdsregler der eventuelt skal træffes for at forhindre smittespredning, jfr. § 5 i lov nr. 145 af 12. marts 1918 om foranstaltninger til tuberkulosens bekæmpelse.

Optagelse sker efter beslutning af det sociale udvalg, i de i stk. 1, 2. pkt., nævnte tilfælde, dog efter kommunalbestyrelsens beslutning.

§ 10.

Beboerne skal, såfremt deres helbred og kræfter tillader det, selv rede deres seng og holde deres værelse rent og ryddeligt; dog udføres gulvvask af personalet. De må overholde den strengeste personlige renlighed og skal, så ofte det er nødvendigt, have et varmt bad.

Sengen skal være redt og værelset i orden kl. 10⁰² om sommeren og kl. 10⁰² om vinteren.

Madvarer må ikke opbevares på stuerne, og levninger af mad må efter endt måltid bringes tilbage til køkkenet.

Det tillades beboerne at modtage besøg. Besøgende, der ikke retter sig efter personalets anvisninger, kan bortvises.

§ 14.

Personalet skal omgås beboerne med venlighed og hjælpsomhed. Det er forbudt personalet at modtage drikkepenge, gaver eller lån af beboerne.

Til beboere, der tager ferieophold uden for hjemmet, udbetales der uden hensyn til de pågældendes forhold kostpenge for hver dag, de pågældende er fraværende fra hjemmet. Kostpengene udgør for tiden 2,50 kr. pr. dag og ydes kun for rejser af en varighed på 3 dage eller derover og ikke for mere end 21 dage ialt indenfor 1 år, jfr. socialministeriets cirkulærer af 28. februar 1949 og 27. januar 1954.

§ 13.

Overtrædelse af dette reglements bestemmelser, navnlig ved uorden, uhøflig eller usømmelig opførsel over for hjemmets betjening eller uforligelighed i omgang med de øvrige beboere eller misbrug af spiritus, kan medføre, at pågældende i særlig graverende tilfælde, eller når gentagen advarsel fra det sociale udvalg har vist sig forgæves, vil kunne bortvises fra hjemmet efter beslutning af det sociale udvalg.

I deres indbyrdes omgang må beboerne vise hensyntagen og fordragelighed.

